

Latweefchu Awifes.

Ur augstas Gewefchanas = Rummissiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 24. Zettortdeenâ 15tâ Juhni 1833.

„Brihnischfigi irr Deewa zelti!

Weens jauns baggats kungs bija no Enlenderu semmes atnahzis us Wahzsemmi tai pilssehtâ Gettinnen, fur weena augsta skohla, kas tohp no dauds jaunfleem mahzifchanas dehl apmekleta. — Seemas laiks bija, bet jauks skaidrs gais un tam jaunam kungam tiffe weenâ deenâ par lustefchanu isjaht. Winsch usnehme to zeltu us weenu masu pilssehtinu, diwi juhdes no tejenes, ar wahrdu Nordheim. — Tur nonahzis, winsch eeraudsija, ka laudis weenumehr eegahje tai rahtsnamnâ. Kas tad tur warr buht? dohmaja winsch, nokahpe no sawa sirga un arri eegahje. Geksch dischas rahtsistabas tappe weena pahrdohdama leeta isfaukta, bet kas ta par leeta, to tas jauns baggats kungs ne sinnaja. Gegahjis winsch tiffai dsirdeja, ka tas rahtsfullainis fauze: „395 dahleri irr sohliiti, woi neweens ne sohl wairak?“ To dsirdohht winsch pee sewis dohmaja: „Lai eet 400 pilli un bes ko dauds kawetees, winsch fazzija: „Es sohlu 400 dahlerus.“ Ne weens gribbeja wairak doht un ta isfaukta leeta palikke tam jaunam kungam un tappe winnam no teefas rohkâ lista. „Bet — waizaja tas jaunskungs, druzin faduhzis — ko esmu es tad ihsti pirzis? es ne mas ne sinnu, kas te tappe pahrdohhts.“ „Weens nams! weens nams!“ brehze tee laudis ar leelu sineefchanu. Urr labbi! atbildeja winsch, tapat fur derreh; bet noweddeet man jel, ka es redsu, kuresch mans nams irr un ko es par sawu naudu esmu dabbujis? —

Kahds fullainis gahje tam kungam papreefsch un kauschu pulks nahje no pakkatas. Weenâ schaurâ eelâ apstahje tgs rahtsfullainis preefsch weena masa nammina un fazzija: „Tas juns peederr. Man schehl, ka tas nams nau dischaks

un smuffaks.“ Nu! atbildeja tas kungs, par 400 dahlereem arri newarr pilli nopirft. Winsch eegahje tai nammâ un sliktâ istabâ atradde winsch weenu wezzu gaspaschu sehdam, ar pahr sawu pahrtaru grahmatu saliktahm rohkahm, kas gauschi raudaja. Kas tew kaisch, mahina mihla? waizaja winsch — kapehz tu tã raudi un tik nofkummusi effi? „Uk, lai Deews apschelohjahs — schauksteja wiina — taggad winni us rahtsnammu pahrdohd mannu namminu, tadehl, ka es ne spehju sawus parrabus aismakfah. Man ismettihs ahra, mihlais Deews! un es ne sinnu, fur palift. Es nabbaga, wezza, flimma atraitne! Kas man peenems, kad Deews man ne peenemm! Uk! es wehletu, ka es buhtu mirrushi, tad lai nemtu to namminu, tee zeetfirdigi zilweki.“ Dohdees meerâ, mihla mahte — fazzija tas gohdigs kungs — to nammu ne weenam zilwekam ne buhs tew atnemt. Es to esmu pirzis un es tew to nammu atschinkoju. Ur to naudu, ko es esmu makfajis, taps tawi parradi islihdsinati un tu warri jo turymak meerigi schè dsihwoht un nomirt. Bet, kad tu man to nowehl, tad es gribbu tawâ nammâ preefsch man list masu istabinu fataisstees un kad es schè brihscham atnahfschu, tad es pee tew gribbu nomestees. — Teescham, Deewa zelti irr brihnischfigi. Tas kungs irr fazzijis: Es tew ne atstahfschu, neds tew pamettifchu. Ebreer 13, 5. . . . .

Lahfains luhfis (Tihgers) un pelle.

Weens Enlenderu reiseneeks, Hall wahrâ, stahsta:

Ind er u semmê es redseju weenu leelu lahfainu luhfi, kas dselsu sprahstâ bija eeflehgts, un kas bes zitteem gattas gabbaleem ifdeenas wesselu aitu

apehde. Mehs winnu no pahrgalwibas daschadi tihdijam, un dsirdebami, ka schis swehrs par neko ta ne baidotees, ka par pellehm, mehs tam masu pelliti garras fahrts galla peeseetu tur-rejam pee deggonu. Lahsains luhfis sahze ka traks ehromotees un pahr wissu meesu trihzeht, bet kad mehs to pelliti sprahsta eeliffkam un schi winnam klahst ffrehje, tad winsch drebbedams fakta eelihde, un ne kustejahs no weetas. Mehs gribbejam ar warru winnu usdsiht tai pellei wir-fu; bet ne ka. Pehdigi mehs winnu zaur ugguni no sawa fakta isdsinnam, bet, itt ka pelle Deews sinn zit leela buhtu bijust, winsch tif augstii ka ween warredams pahr to pelliti lehze pahri.

1. Za dahrga melohne.

Kad tas zittahrt Turku Keisers, Sultans Murad wahrda, pee ta rohbescha sawas walsts ar leelu farra spehku saweem eenaidneekeem pretti gabje, fatikke winsch weenu semneeku, kas ittin no-flumnis likfahs. Sultan Murad praffija kas kaitoht, un dabbuja to atbildefchanu: „Es audsinaju weenu melohni (kahds dahrgs dahrsa-auglis, kas tif pat leela Turku semne isaug ka muhsu leelais gurkis) ar dauds ruhpehm sawa dahrsa, un dohmaju to melohni par dahrgu naudu pahrdoht un ar to fo sapelnitees, bet weens wirsneeks no juhst farra spehka manna dahrsa to melohni ar sohbeni nozirte un lihds nehme.“ Tas Sultans apsohlija tam semneekam taisnu teefas spreedumu. Winsch tadeht lifke kahdus no saweem wirsneekeem sasauft, un waizaja: woi newarretu kahdu melohni us maltiti ahtrumä dabbuht, fo winsch labpraht ar leelu naudu makfahst sohlija. — Ne ilgi pehz tam atnesse arri weens wirsneeks (tas pats kas tam semneekam to auglu bija atnehmis) kahdu leelu melohni. Bet ka istruhke winsch, kad tas Sultans us to semneeku fazzija: „Schetew weens kalps — tas kas sawu gohdu neleef wehra, tas arridsan ne geld manna deenesta — darr ar winnu pehz tarwas patifschanas!“ — Tas semneeks pateize tam Sultanim par to taisnu teefas = spreedumu un aisgahje ar sawu kalpu,

to wirsneeku. — Kad nu abbi kahdu laifu us zetta bija gahjuschi, sohlija tas wirsneeks tam semneekam leelu naudu, un winni salihge par to brihnum leelu naudu no 800 sudr. rubbuseem.

Ta dabbuja tas semneeks sawu melohni dahrgaki aismakfatu ne ka winsch zerreja.

— c3.

B i t t e s.

1.

Arri bittetm sawa walbischana,
Kas tahs isrihko un farg' un ganna;
Kehninenei kalpo tuhstoschas,
Kalpodamas paschas usturrah.

2.

Zittas faldumu no puffehm fuhka,
Zittas durwju preekscha ffangus pluhka,
Zittahm nohfahs mantu schuhnös kraht,
Zittahm uhdentinsch irr janefs klahst.

3.

Kahda bittineeka branga strohpa
Dsihwoja lab pulzinsch bischu kohpa,
Klausidamas sawam waldneekam,
Ka jau klahjahs katram gohdigam.

4.

Kamehr katra strahdht ne apnikke,
Ko tai dsihwes-fahrta darriht lifke,
Tahs eeksch weenprahtibas dsihwoja
Un des behdahm allasch pahrtikka.

5.

Kahda deena uhdens-skappetajas
Pahrnahze itt samirkuschas mahjas,
Pulkojahs us zittahm: mums tif gruh?
Jums ka preilenehm tihf mahjas buht!

6.

Gaideet! mehs jums wairak ne kalposim,
Sawu wesselib' jums ne atdohsim!
Wellu-mahte! — kam flahpst lai pats eet,
Slahpes dsiffinaht, par fo mums freet?!

7.

Un ta nikni rahjuschas eeksch strohpa,
Kaltetees nu faleen wiffas kohpa
Zuschdös schuhnös, sawa mittefli,
Gaid no meddus-bittetm maltiti.

8.

Pa tam durwju fargeem slahpeš mahže,
Tee pamasam wiffi aiskreet sahže,
Uhdni preeksch sewi mekletees; —
Bet, klau, kà tad nu pa mahjahm ees:

9.

Karsch un dumpis zehleš bischu mahjäs,
Uhdens nessejahm gan flitti klahjäs,
Jo par sawu niknu kuhtribu
Tahm ikweens noleedse barribu.

10.

Tahš ar makfi zittahm wirsü schahwahš,
Un par barribinu aplam kahwahš,
Trohkfnis atkanneja ohsolä,
Tur kur firfinu bars mahjoja.

11.

Nu schee laupitaji stropä ffehja,
Sargu ne bij kas to apwakteja,
Wiffu bischu barru iskohde,
Medbutinu wiffu farihje.

12.

Zä zaur niknu nepaklausichanu,
Sawas kahrtas darbu apnikschanu,
Papreeksch nemeers winnas mohzija,
Beidsoht eenaidneeki maitaja.

13.

Zitweki mehš wiffi kohpâ effam,
Katriš sawu deenas darbu neffam,
Keisers, leelekungš, kalps jeb faimineekš,
Saldats, mahjitaš jeb ammatneekš.

14.

Walbineeki par mums miški gahda,
Kas mums wiffeem derrigs, laipni rahda,
Likkumus dohd muhsu labbumam,
Lai tad tšhakli winneem paklaufam.

15.

Jo tur ween irr ihsta pilna laime,
Lipat leelä kà ir masä faimē,
Kur ikkatriš tšhakli idarra
So tam dšihwes-kahrtä eerahda.

£.....£

Teefas fluddinaſchanaš.

Uš pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walšs 2c. 2c. 2c.,
tohp no Engures pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas
taifnas praſſiſchanaš pee ta nomirruſcha Uggunzeemas
faimneeka Bergu Ewerta buhtu, par kurra atliffuſchu
mantu parradu dehl konkurse ſpreeſta, ušfaukti, lai
wiſſwehlaki lihds 15tu Juhli f. g. ſcheitan peeteizahš,
jo wehlaki neweens wairš ne taps peenemts un ſau-
dehš sawu teefu.

Engures pagasta teefa 15tä Meija 1833. I

††† Jahſin Kriſt, pagasta wezzakäiſ.
(Nr. 119.) H. Kackſchewig, pagasta teefas ſfrihwe-
riš.

Uš pawehleschanu tahš Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walšs 2c. 2c. 2c.,
tohp wiffi parradneeki ta jaun Plattohneš faimneeka
Jaunſemju Janna, prett kurru leeleem parradeem un
truhkuma dehl ta konkurse nolikta irr, ušfaukti, ſew
eekſch to ſtarpu no 2 mehneſcheem un wiſſwehlaki
lihds 28tu Juhli f. g. pee ſchahš pagasta teefas peetei-
tees, zittadi neweens wairš netaps klauſihts.

Reſchu muifchaš pagasta teefa 3ſchâ Meija 1833. I

Zuhzehn Unſš, peefeſhdetaiſ.
(Nr. 60.) Janiſchewſky, pagasta teefas ſfrihweriſ.

Wehz to S. 493 tahš ſemneeku liſſumu grahmatas
tohp no weenaš Bauſſas pagasta teefas ſinnams dar-
rihtš, ka par tahm mantahm to Bauſſas pilkmui-
ſchaš faimneeku Zinnu Jahna, Klidſinu Gedberta
un Gaukaš Jahna, kurri neſpehziabas dehl ſawas mah-
jaš atdemuſchi, konkurse noſpreeſta un taš weenigaš
un iſſlehgſchanaš termijnš uš to 13to Juhli f. g. no-
liktš tappiſ; lai tadahl wiffi, kam kahda dalka pee
winneem buhtu, ar ſawahm mekleſchanahm un praſſi-
ſchanahm ſcheit pee laika peeteizahš, un tad to tahlaſu
ſpreedumu ſagaiba.

Bauſſas pagasta teefa 18tä Meija 1833. I

G. Strehle, pagasta wezzakäiſ.
(Nr. 89.) Fr. Leh, pagasta teefas ſfrihweriſ.

Wehz to ka ta Greeſeš muifchaš waldiſchana tahš
ſchē noliktas leetas ta kalleja Ernst Blümchen, kur-
ras jau gan drihš weenu gaddu kamehr taš patš ſchē
no ta ſudmallas frohgu iſgahjiš, ſawâ glabbafchanaš
wairš nepatureht gribb, kà arridſan ſchē zitti pagasta
lohjekti rohnahš, kaš sawu parradu no ta paſcha iſ-
teikufchi, un wehl, ka taš peeminnehtš kallejš Ernst
Blümchen ušaizmahtš taptu ar winneem iſlihdſina-
tees; winna peemahjoſchana ſchē ne weenam ſinnama

irraid, tab tohp tas peeminnehts kallejs usajinahts, diwju mehneschu starpâ, prohti lihds 27tu Juhli f. g. schein atnahkt, sawas noliktas leetas pretti nemt un sawus parradus lihdsinaht, kâ arribsan tai jumprawai Dorothea Schütz schi sinna dohta tohp, scho termini wehrâ nemt, zittadi tahs leetas uhtropê pahrdohstas un tee parradu deweji aismakfati taps. Zo buhs wehrâ nemt. Dffenberges = Greeses pagasta teefa 27tâ Meija 1833. 2

+++ Muzzeneef Jahne, pagasta wezzakais.
E. Goerke, pagasta teefas stihweris.

Wissi tee, kam taisnas prassischanas pee teem Brozzenes saimneekem Danzu Mattihsa un Utku Mikkela buhtu, par kurreu mantu parradu dehl konkurse nolikta, tohp usajinati, 6 neddelu starpâ un wisswehlaki lihds 14tu Juhli f. g., kas tas weenigais isflehdamaais termihns buhs, pee schihs pagasta teefas peeteiktees un tab sagaiiht, kas pehz likkumeem nospreests taps. Brozzenes pagasta teefa 2trâ Juhni 1833. 3

(L. S. W.) +++ Elakter Mikkel, pagasta wezzakais.
(Nr. 18.) Eduard Kreet, pagasta teefas stihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee tahs astihtas mantas ta nomirruscha Zerkstes muishas saimneeka Sprostu Willa buhtu, tohp no Zerkstes pagasta teefas usajinati, wisswehlaki feschu neddelu starpâ, prohti, lihds 15ta Juhli mehnescha deenu f. g., kas par to weenigu isflehdsamu peeteischanas terminu nolikt un pehz kurra laika ta dallischana tahs atlikkuschas mantas notiks — ar sawahm taisnahm peerahdischanahm pee schihs teefas peeteiktees. Zerkstes pagasta teefa 3schâ Juhni mehnescha deenâ 1833. 1

(L. S. W.) +++ Peesul Mikkel, pagasta wezzakais.
(Nr. 38.) J. C. Salpius, pagasta teefas stihweris.

Lam saimneekam Selgu Ansam, no Kalnamuischas pagasta, pee Kulbigas, tanni nakti no 25ta us

26tu Mei schi gabbâ, tappuschdi diwi sirgi no gannibahm nosagti, prohti:

- 1) weens puffschrrels ar fillu un mellu jauktu spalwu, 5 gaddus wezs, paschi audsinahst, tee naggi pee wissahm 4 kahjahm no ahra pusses schkihbi, ta pakkatas kahja, labbâ puffed, tai zenflu weeta, schkihba;
- 2) weena schwe, melna, 9 lihds 10 gabbu wezza, paschi audsinata, ar resnu kaku pee krehteem. Tas, kas schohs sirgus tai Kulbigas pagasta teefai atweddihs, jeb no winneem weenu riktigu peerahdischanu, ta kâ winnus warretu dabbuht, peewahktu — dabbuhs, bes winna isdohschanahm, weenu labbu peerahdischanas maksu.

Kulbigas pagasta teefa 26tâ Meija 1833. 2
(S. W.) +++ Jndrik Ewein, pagasta wezzakais.
(Nr. 88.) Heiner Schmidt, pagasta teefas stihweris.

Lee kas no Latweeschu kahrtas, kam pee Dohbeles pagasta teefas kahdas suhdsefchanas irr, teem wajjaga sanahkt festdeenâs preeksch puffsdeenâs no pulksten dewineem lihds desmitteem. Dohbeles pagasta teefa 1mâ Juhni 1833. 2
E. Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 388.) L. W. Ewertz, pagasta teefas stihweris.

Zittas fluddinaschanas.

29ta Mei deenâ f. g. wakkarâ, tappe schein weenam neustizsamam zilwelam, kursch sawus tumischi pellekus wadmala swahrkus atstahdamâ, patâ issprukke, weens eedfeltens semneeku sirgâ, kahbus 10 gaddus wezs, atnemts. Kam schis sirgâ peederretu, tohp zaur scho usajinahts, lai 4tru neddelu starpâ no appakfchraflitas deenas ar skaidrahm peerahdischanahm pee Kalnamuischas waldischanas peeteizahs, un sawu sirgu prett atlihdsinaschanu tahs ehbinaschanas = un fluddinaschanas maksas pretti nemm. Kalnamuischâ, 31mâ Mei 1833. 2

Tanni 13tâ Juhni f. g. irr tam Lulkumes kesterim Rannenberg, pee Zihles frohga, weens pellekâs dfeltens sirgâ, 8 gabbu wezs, pitnigâ leelumâ, us labbo pussi gulloschi sarri un teewu asti, noklihdis. Tas, kas no schi sirga man warrehs sinnu doht, dabbuhs 2 subr. rub. pateizibas maksu. Jelgawâ 14tâ Juhni 1833.

J. Rannenberg.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhriallas = gubernementu augstas waldischanas pusses: J. D. Braunschweig, grahmatu pahrluhkotais.
No. 409.